

Новогръцки и български разкази за магьосници, които свалят месечината от небето

Оксана В. Чоха

(Резюме)

В статията се анализират суеверните разкази за магьосници, на които в новогръцкия фолклор се приписва способността да превръщат луната в крава или теле, да я свалят на земята, за да я издоят или да узнаят бъдещето. Тези представи са древни и се срещат още в елинистическата литература. Запазени са и изображения върху керамика, където жени (най-вероятно магьосници) принуждават луната да се спусне. В текстове от Епир, публикувани от Д. Бенекос, които по съдържание се приближават до старинните елинистически варианти, магьосници, облечени в бели дрехи, свирят на музикални инструменти, танцуват, предлагат храна на луната, за да се спусне и да им открие бъдещето. В новогръцкия фолклор обаче подобни представи претърпяват промени, добавя се съществен детайл – вещиците превръщат луната в крава и я доят. Отбелязаният мотив според нас е сравнително нов, заимстван от традициите на балканските славяни, преди всичко на българите, където сюжетът с доенето на луната получава не само словесен, но и визуален израз (в църковните фрески).

Ключови думи: луна; лунна магия; вещица; новогръцки фолклор; български фолклор

Оксана Владимировна Чёха
Институт славяноведения
Российской академии наук
Ленинский проспект, д. 32-А
119991 Москва, РОССИЯ
tchoekha@gmail.com